HÁZI GYERMEKORVOSI HATÁSKÖRI LISTA

PREAMBULUM 3
A) A HÁZI GYERMEKORVOSLÁS SPECIFIKUMAI 7
I. A HÁZI GYERMEKORVOSLÁS ÉS ANNAK SAJÁTOSSÁGAI 7
II. PREVENCIÓ A GYERMEK-ALAPELLÁTÁSBAN 10
III. A HÁZI GYERMEKORVOS SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉGE 12
B) A HÁZI GYERMEKORVOSLÁS SZAKMAI ISMERETANYAGA ÉS TEVÉKENYSÉGI KÖRE 14
IV. ALAPELLÁTÁSI ÜGYELET – A GYERMEK SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSA 14
V. GYERMEK ALLERGOLÓGIA – IMMUNOLÓGIA 17
VI. GYERMEK BŐRGYÓGYÁSZAT 18
VII. GYERMEK ENDOKRINOLÓGIA, ANYAGCSERE-BETEGSÉGEK 20
VIII. GYERMEK FÜL-ORR-GÉGÉSZET 22
IX. GYERMEK GASZTROENTEROLÓGIA 24
X. GENETIKAI BETEGSÉGEK 26
XI. GYERMEK HEMATOLÓGIA, ONKOLÓGIA 27
XII. GYERMEK INFEKTOLÓGIA 28
XIII. GYERMEK KARDIOLÓGIA 29
XIV. GYERMEK NEFROLÓGIA, UROLÓGIA 31
XV. GYERMEK NEUROLÓGIA 33
XVI. GYERMEK ORTOPÉDIA 35
XVII. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGPSZICHIÁTRIA 37
XVIII. GYERMEK PULMONOLÓGIA 38
XIX. GYERMEK SEBÉSZET, TRAUMATOLÓGIA 40
XX. GYERMEK SZEMÉSZET 42
XXI. ÚJSZÜLÖTT ÉS CSECSEMŐ ELLÁTÁS 44
XXII. SERDÜLŐKORI SPECIÁLIS JELLEMZŐK 46

PREAMBULUM

A Házi gyermekorvosi Hatásköri Lista (továbbiakban: lista) a házi gyermekorvosok számára, a csecsemő- és gyermekgyógyászati szakvizsga birtokában önállóan elvégzendő tevékenységi köröket határozza meg, amelyekre a házi gyermekorvosi praxis strukturális és működési feltételrendszere a jelenlegi személyi, infrastrukturális és finanszírozási környezetben lehetőséget ad.

A gyermekalapellátás az egészségügyi ellátás önálló alrendszerét alkotja. A házi gyermekorvoslás vertikálisan a gyermekellátó intézményrendszerekhez, horizontálisan az alapellátáshoz tartozik. Az alapellátás, járóbeteg szakellátás, fekvőbetegellátás rendszerében a gyermek-alapellátásnak kulcsszerepe és kapuőri feladata van. Tevékenysége gerincét a *prevenció* és a *gondozás* adja, amely a születéstől a betöltött 19. életévig, a páciens adott praxisban töltött életszakasza során felmerülő egészségügyi szükségleteinek ellátását és koordinálását jelenti az egészségmegőrzéstől az akut megbetegedéseken át a krónikus betegségek gondozásáig terjedően.
Tevékenysége kiterjed a közösségi orvoslásra és népegészségügyi teendőkre is. Társadalmi és szociális kapcsolatrendszere, a családokhoz való kötődése többletlehetőséget és -feladatot is jelent. Szakmai szempontból a gyermekellátás többi szereplőjével (védőnői ellátás, iskola-egészségügy, szakellátás, fekvőbeteg intézeti ellátás és szociális ellátás, gyermekvédelem) együtt működik eredményesen.

A gyermekeket is ellátó „vegyes" háziorvosi praxisokban a 18 év alatti páciensek ellátására vonatkozóan a Háziorvosi Hatásköri Lista Csecsemő- és gyermekgyógyászat fejezeteiben foglaltak az irányadók.

A házi gyermekorvos az alábbi készségek birtokában dolgozhat önállóan:

- legyen képes értékelni a beteg tüneteit, panaszait, meghatározni és irányítani a kórisme megállapításának folyamatát a pszichés és szociális tényezők figyelembevételével, szükség esetén más orvosokkal és specialistákkal együttműködve;
- legyen képes megítélni betege állapotát, és elsődleges döntést hozni sürgős szükség és életveszély kialakulásával járó tünetegyüttesek esetében az időfaktor figyelembevételével;
- ismerje és hatékonyan alkalmazza a latens morbiditás, a rizikótényezők korai felderítésére alkalmas szűrővizsgálati módszereket;
- alkalmazza a bizonyítottan hatékony egészségnevelési módszereket, törekedjen a rokkantsági, valamint a halálozási viszonyokat döntően befolyásoló életmód és életvezetés optimalizálására;
- ismerje a házi gyermekorvosi és az egészségügyi ellátásra vonatkozó törvényeket és rendeleteket; és munkáját a saját területén ennek szellemében végezze.

A HÁZI GYERMEKORVOSI HATÁSKÖRI LISTA SZERKEZETE

A lista két részre tagolódik:

A) ***A házi gyermekorvoslás specifikumai (I–III. fejezet)*****:** Ezek a fejezetek írják le a házi gyermekorvos munkájának célját, gyógyító tevékenységen kívüli feladatait, felsorolják a praxis vezetéséhez szükséges ismereteket.

B) ***A házi gyermekorvoslás szakmai ismeretanyaga és tevékenységi köre (IV–XXII. fejezet):*** Itt található meg szakmánkénti csoportosításban a házi gyermekorvos számára ajánlott ismeretanyag, tevékenységi kör.

A házi gyermekorvosi tevékenységi körök fejezetenként az alábbi struktúrában kerültek meghatározásra:

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.2. Elvégezhető tevékenységek

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.2. Elvégezhető tevékenységek

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ A HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

Akut, életveszélyt jelentő történések, kórállapotok felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe történő azonnali beutalása, szükség esetén a beteg állapotától függő, megfelelő szintű szállítás megszervezése és az orvosi felügyelet biztosítása, mentőszállítást nem igénylő esetben pedig a sürgősségi beutalás tényének szakellátással történő egyeztetése minden esetben kötelezően a beteget ellátó házi gyermekorvos feladata. Az itt felsorolt kórállapotok időfaktora kritikus, az egészségi állapotban bekövetkezett olyan változás, amelynek következtében azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélyes állapotba kerülhet, illetve súlyos, vagy maradandó egészségkárosodást szenvedhet. Ezen kórállapotok csoportdiagnózis szinten a házi gyermekorvos által felismerendők. Meghatározott sürgősségi beavatkozásokat el kell kezdeni, a sürgősségi szaksegítség megérkezéséig történő folytatással.

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

Azon diagnosztikus tevékenységek és eljárások köre, amelyek elvégzése, illetve elrendelése, az eredmények megfelelő értelmezése a házi gyermekorvos hatásköre és kötelessége a szakmai ajánlások szerinti indikációs körökben, tartalommal és módon. Ezeket önállóan, vagy más szolgáltató igénybevételével, közreműködésével végzi.

A diagnosztikus tevékenységek és eljárások általános elemei:

- anamnézis felvétele családi, intrauterin, perinatális, egyéni kórelőzmény, jelen panaszok tekintetében;
- rizikótényezők felmérése a családi anamnézis, a környezeti, az életmódi jellemzők, valamint az életkor és az esetleges polimorbiditás által meghatározott szempontok figyelembevételével;
- a fizikális vizsgálat szűrés esetén teljes fizikális vizsgálatot, panaszok esetén a szakma szabályai szerint végzett, problémaorientált orvosi vizsgálatot jelent;
- laboratóriumi, képalkotó és egyéb vizsgálatok indikálása a jogszabályokban meghatározott módon, továbbá az eredmények értelmezése.

A beteg vizsgálata alatt nem csak a beteg tényleges fizikális vizsgálatát értjük, hanem mindazokat a lehetséges és alkalmazható eljárásokat is, amelyek révén az orvos a saját döntéséhez szükséges egészségügyi adatokat keletkeztet, illetve gyűjt. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 129. §-a alapján minden orvos jogosult dönteni az általa alkalmazott diagnosztikus ill. terápiás eszközök alkalmazása felől. Az orvos joga eldönteni, hogy a számára lehetséges diagnosztikus eljárások közül melyeket veszi igénybe.

A beteg vizsgálata alatt kiterjesztett módon érteni kell minden olyan, a szakma által elfogadott módszert és eljárást, amelyek alkalmasak az orvosi döntés előkészítéséhez, annak szakmai megalapozásához. Ide tartoznak a házi gyermekorvos, vagy más szakorvosok által elrendelt, a házi gyermekorvos rendelkezésére álló laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok leletei mellett a beteg tényleges fizikális vizsgálata is. A beteg vizsgálata alatt értjük többek között a telemedicinális eszközökkel nyert adatok, illetve bármi más, a beteg és az orvos fizikai kapcsolatát nélkülöző, ám a döntéshez felhasználható egészségügyi adatok keletkeztetését, az orvos felé történő továbbítását, vagy akár azok megfelelő konvertálását biztosító adatforrások kezelését is.

A diagnosztikus tevékenységek esetében megkülönböztetünk alaptevékenységeket és elvégezhető tevékenységeket.

2.1. Alaptevékenységek

Azon beavatkozások, tevékenységek és eljárások köre, amelyek elvégzését a házi gyermekorvos önállóan, hatáskörében, szakképzettségének megfelelően végez a betegellátás és gondozás területén, a szakmai ajánlások szerinti indikációs körben, jogszabályban meghatározott alapműszerezettséggel a rendelkezésére álló orvosszakmai információk birtokában.

2.2. Elvégezhető tevékenységek

Azon beavatkozások, tevékenységek és eljárások köre, amely meghatározott személyi, tárgyi és ellátási környezeti feltételek teljesülése esetén végrehajthatók a házi gyermekorvosi és gyermekeket is ellátó vegyes praxisokban.

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Betegségek és kórállapotok házi gyermekorvos által irányított teljes körű, definitív ellátása (kezelés, gondozás/követés), amelyet a házi gyermekorvosi praxist ellátó szolgálat önállóan végez.

Az önálló betegellátási tevékenység esetében is megkülönböztetünk alaptevékenységeket és elvégezhető tevékenységeket.

3.1 Alaptevékenységek

Azon beavatkozások, tevékenységek és eljárások köre, amelyek elvégzését a házi gyermekorvos önállóan, hatáskörében szakképzettségének megfelelően végez a betegellátás és gondozás területén, a szakmai ajánlások szerinti indikációs körben, jogszabályban meghatározott alapműszerezettséggel a rendelkezésére álló orvosszakmai információk birtokában.

3.2 Elvégezhető tevékenységek

Azon beavatkozások, tevékenységek és eljárások köre, amely meghatározott személyi, tárgyi és ellátási környezeti feltételek teljesülése esetén végrehajthatók a házi gyermekorvosi és gyermekeket is ellátó vegyes praxisokban.

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

A csoportban felsorolt betegségek és állapotok gyanúja esetén a házi gyermekorvos indikálja a szakellátás által történő további ellátást (diagnózis felállítása, terápiás és gondozási jellegű ellátást). Az együttműködés speciális területe a szakellátás írásos kérésére műtétek előtt a beteg általános állapotáról, gyógyszereléséről történő tájékoztatás, célzott kérdések írásos megválaszolása. Az így keletkezett dokumentum kompetenciaátlépés okán nem tekinthető az adott beteg adott műtét alkalmasságára vonatkozó nyilatkozatnak. Ebben a fejezetben kerülnek meghatározásra a „szakellátás által végzett gondozás" esetei is, amelyek vagy az adott betegség teljeskörű ellátásirányítását, vagy a gyakori krónikus betegségek esetében az adott betegség egy, vagy több speciális állapotának szakgondozását jelenti. Eközben az adott betegséggel rendelkező beteg egyéb szempontból történő gondozása, a szakellátás által irányított kezelés mellékhatásainak otthoni ellátási szakaszban, a szakellátás írásos kérésére történő észlelése és visszajelzése, az egyes szakellátók közötti betegirányítás koordinációja, a beteg együttműködésének támogatása továbbra is a házi gyermekorvosi gondozás feladatkörébe tartozik.

Ebbe a kategóriába nem tartoznak bele azok a vizsgálatok, amelyek egy következő szakellátáshoz szükségesek, mint eredmények. Ezekhez *az Egészségbiztosítási Alap terhére finanszírozható járóbeteg-szakellátási tevékenységek meghatározásáról, az igénybevétel során alkalmazandó elszámolhatósági feltételekről és szabályokról, valamint a teljesítmények elszámolásáról szóló 9/2012. (II. 28.) NEFMI rendelet* 6.§ (2) pontja szerint a szakellátó adja ki a beutalót a beteg számára, annak területileg illetékes szakellátásaira és erre a házi gyermekorvost nem kérheti, vagy utasíthatja.

FEJEZETEK:

I.	*A házi gyermekorvoslás és annak sajátosságai*	*XII.*	*Gyermek Infektológia*
II.	*Prevenció a gyermek-alapellátásban*	*XIII.*	*Gyermek Kardiológia*
III.	*A házi gyermekorvos szakértői tevékenysége*	*XIV.*	*Gyermek Nefrológia – Urológia*
IV.	*Alapellátási ügyelet – A gyermek sürgősségi ellátása*	*XV.*	*Gyermek Neurológia*
V.	*Gyermek Allergológia – Immunológia*	*XVI.*	*Gyermek Ortopédia*
VI.	*Gyermek Bőrgyógyászat*	*XVII.*	*Gyermek- és ifjúságpszichiátria*
VII.	*Gyermek Endokrinológia, Anyagcsere-betegségek*	*XVIII.*	*Gyermek Pulmonológia*
VIII.	*Gyermek Fül-orr-gégészet*	*XIX.*	*Gyermek Sebészet, Traumatológia*
IX.	*Gyermek Gasztroenteológia*	*XX.*	*Gyermek Szemészet*
X.	*Genetikai betegségek*	*XXI.*	*Újszülött és csecsemő ellátás*
XI.	*Gyermek Hematológia – Onkológia*	*XXII.*	*Serdülőkori speciális jellemzők*

A) A HÁZI GYERMEKORVOSLÁS SPECIFIKUMAI

I. A HÁZI GYERMEKORVOSLÁS ÉS ANNAK SAJÁTOSSÁGAI

1. A HÁZI GYERMEKORVOS

1.1. A házi gyermekorvos feladata az egyén, a család és az őt választó populáció/csoport elsődleges, személyes, folyamatos ellátása.
1.2. A házi gyermekorvoslás az általános orvosi gyakorlat optimális munkamódszere.
1.3. A házi gyermekorvos széleskörű és definitív tevékenységének feltételei:
- személyi feltételek: képzettség, motiváció, attitűd;
- anyagi és tárgyi feltételek;
- felkészült team;
- folyamatos képzéssel megszerzett, fenntartott tudás és gyakorlat.

2. A HÁZI GYERMEKORVOS TEVÉKENYSÉGÉNEK CÉLJA, ESZKÖZEI

2.1. A betegségek, a megelőzést igénylő megbetegedések, veszélyeztető állapotok felismerése, az egészségi állapot dinamikus követése és lehetőség szerinti kedvező befolyásolása
2.2. Szomatikus-pszichikus-szociális problémák felismerése, az egyén és a család komplex pszichoszomatikus szemléletű megközelítése, és ennek érvényesítése a gyógyítás folyamatában, a közösségben
2.3. A mikro- és makrokörnyezet védelme, a praxis lakosságát közvetlenül befolyásoló káros környezeti hatások elleni küzdelem kezdeményezése, koordinálása; fokozott expozíció figyelembevétele
2.4. Az egyén-család-környezet kockázati tényezőinek holisztikus szemléletű megközelítése, a rizikószint ismerete
2.5. Folyamatos egészségnevelés
2.6. Közösségi rehabilitáció
2.7. Jó orvos-beteg kapcsolat megteremtése
2.8. Megfelelő kommunikációs készség az ellátás során
2.9. A családok megismerése
2.10. Törekvés a közösség és a közösségben zajló folyamatok megismerésére, és az életmódot, életvitelt befolyásoló hatások nyomon követése, közösségre alapozott egészségnevelő programok kezdeményezése
2.11. Ellátási tevékenység
2.12. A kompetenciájába tartozó megbetegedések, problémák szakmai elvárásoknak megfelelő ellátása, illetve az ellátási folyamat irányítása
2.13. A beteg otthoni ellátása, a család bevonása a gyógyító folyamatba
2.14. A betegség családra gyakorolt hatásának megismerése, „beteg a családban”
2.15. Részvétel és segítségnyújtás az életkorra jellemző és egyéb krízis-szituációk és életesemények megoldásában – beleértve a rehabilitációs tevékenységet is
2.16. Súlyos, gyógyíthatatlan és haldokló beteg és családjának gondozása, gyászreakció kezelése
2.17. Egyénre, családra és közösségre adaptált egészségnevelés; elsődleges megelőzés; egészségmegőrzés; „Health promotion”; másodlagos megelőzés
2.18. Anya-, csecsemő-, gyermekvédelmi program vezetése, együttműködve a védőnői hálózattal
2.19. Együttműködés a szociális és egyéb gondozó hálózatokkal a szociális problémák megoldásában
2.20. Szakértői feladatok ellátása jogszabályban meghatározottak szerint (külön fejezetben tárgyaljuk)
2.21. Közegészségügyi, járványügyi feladatok ellátása
2.22. A vonatkozó rendeleteknek megfelelő dokumentáció, statisztikák, jelentések

2.23. A házi gyermekorvosi szolgálat tevékenységét a rendelőjében végzi, a betegellátás a beteg otthonában szakmailag indokolt esetben történhet
2.24. Az orvos döntési jogköre és felelőssége a telemedicinális ellátás lehetőségének felajánlása a betegek számára, amennyiben a telemedicinális ellátásra vonatkozó jogszabályi követelmények teljesülnek

3. A PRAXIS MŰKÖDTETÉSE

3.1. Praxis-szervezéshez szükséges gazdasági, jogi, management ismeretek, team szervezése, vezetése
3.2. Együttműködés a betegellátás érdekében az egészségügyön belül és kívül
3.3. Epidemiológiai adatok gyűjtése, elemzése, értékelése és felhasználása
3.4. Minőségbiztosítás
3.5. A házi gyermekorvoslás határterületeinek szükséges ismerete

4. A HÁZI GYERMEKORVOS TÁJÉKOZOTTSÁGA

4.1. A házi gyermekorvostan diszciplináris lényege
4.2. Az egészség, mint a pszichés, szomatikus és szociális egyensúly dinamikus változásai a különböző életszakaszokban
4.3. Az orvos-beteg kapcsolat jellegzetességei saját gyakorlatában
4.4. A kórisme folyamata, és annak megállapításának jellegzetességei a házi gyermekorvosi gyakorlatban
4.5. A sürgősségi ellátás, az időfaktor szerepe a házi gyermekorvos mindennapi gyakorlatában

5. A HÁZI GYERMEKORVOS KOMPETENCIÁJA

5.1. A saját praxisához tartozó páciensek és családok egészségének menedzselése, az egyéni, családi és közösségi rizikók feltárása és kezelése

6. A HÁZI GYERMEKORVOS ISMERETEI

6.1. A házi gyermekorvos ismeri:
- a megbetegedési és halálozási viszonyokat döntően befolyásoló életmódi, környezeti rizikófaktorokat (törekszik ezek kiküszöbölésére, valamint alakítja az ellátásába tartozók egyéni és közösségi egészségkultúráját),
- legfontosabb epidemiológiai alapfogalmakat és azok alkalmazásának, felhasználásának lehetőségei saját munkájában,
- a házi gyermekorvosi és az egészségügyi tevékenységeket szabályozó törvényeket és rendeleteket,
- a szükséges informatikai rendszerek működését,
- azokat a diagnosztikus és gyógyító eljárásokat, amelyek a kompetenciájába tartozó betegségek kórisme-megállapításához és ellátásához szükségesek.

6.2. A házi gyermekorvos rendelkezik a praxis vezetésének és szervezésének alapvető ismereteivel.
6.3. A házi gyermekorvos képes megítélni betege állapotát, és képes elsődleges döntést hozni az időfaktor figyelembevételével.
6.4. A házi gyermekorvos képes a csoportegészség megőrzésére a rizikótényezők, a rejtett morbiditás felderítésére, az egészséges lakosság életmódjának formálására, ismeri és hatékonyan alkalmazza a betegségek vagy rizikótényezők korai felderítésére alkalmas szűrővizsgálati módszereket.
6.5. A házi gyermekorvos rendelkezik manuális és gyakorlati készségekkel minden olyan eset ellátására, ami kompetenciájába tartozik (ld. az adott fejezetekben).

7. A HÁZI GYERMEKORVOSRA JELLEMZŐ MAGATARTÁSFORMÁK

7.1. A házi gyermekorvosnak a betegeit empátiával, megfelelő orvos-beteg kapcsolat kialakításával kell kezelnie, amihez megfelelő önismerettel is rendelkeznie kell.
7.2. Betegeit egyéniségüknek megfelelően a problémájukra vonatkozólag kell tájékoztatnia, a törvényi előírásoknak megfelelően.
7.3. Tudnia kell, hogy betegei bevonása saját egészségük fenntartásába vagy helyreállításába alapvető gyógyító tevékenység.
7.4. Szakmai felelősséggel tartozik a közösségnek.
7.5. Képesnek és késznek kell lennie saját munkáját kritikusan értékelni.
7.6. Rendszeres továbbképzési kötelezettsége van.
7.7. A házi gyermekorvostól és munkatársaitól elvárható a személyes példamutatás.

II. PREVENCIÓ A GYERMEK-ALAPELLÁTÁSBAN

Az alapellátás preventív tevékenységének területei úgynevezett „integrált prevenciós rendszer”-be foglalhatók, amelynek elemei: primer prevenciós feladatok, rizikófaktor identifikáció és szűrővizsgálatok a kóros állapotok, betegségek korai felismerése céljából, egészségnevelési és tanácsadási feladatok, gondozás (rizikófaktor(ok), vagy manifeszt krónikus betegség(ek) fennállása esetén). Megkülönböztetünk primer, szekunder, tercier és kvaterner prevenciót.

1. PRIMER PREVENCIÓ

A primer prevenció az egyén vagy a közösség egészségügyi problémáit okozó potenciális tényezők elkerülésére, vagy megszüntetésére szolgáló intézkedések összessége. Középpontjában az egészség általános védelme és támogatása áll. Célja az egészségkárosodás, és a megbetegedés bekövetkeztének megelőzése, a fizikális ellenálló képesség, a mentális jólét, a környezeti biztonság megőrzése és erősítése, a fertőző betegségekkel szembeni védettség, védelem erősítése. Szervezetten praxisközösségi keretek között javasolt a végzése. A primer prevenció eszközei:

1.1. Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztésben az alapellátás egészségnevelés révén vesz részt. Ez kiemelten védőnői (területi és iskolavédőnő) feladat, amelyet az alapellátó orvos/fogorvos támogat, megerősít.
Az egészségfejlesztés módszerei:

1.1.1. Egyéni szintű egészségnevelés a rendelés, illetve a prevenciós rendelés alkalmával

1.1.2. Részt vehet a közösségi egészségnevelésben, az egészségfejlesztés színterein, úgy, mint az oktatási-nevelési intézményekben és az Egészségfejlesztési Irodák által koordinált programokban résztvevő szakemberek (pedagógus, pszichológus, EFI szakember) mellett

1.2. Betegségmegelőzés

Konkrét betegség megelőzésére irányuló tevékenység.
Elemei:

1.2.1. Kockázatszűrés
- Alkati: nem, életkor, családi anamnézis, viselkedés.
- Életmódbeli: táplálkozás, mozgás, aktív és passzív dohányzás (intrauterin is), perinatális történések, alvási szokások, stressz, szorongás, képernyő előtt töltött idő) validált, minőségbiztosított módszerrel.

1.2.2. Életkori sajátosságokat figyelembe vevő célzott, tervezett megelőzés megelőző programokkal:
- a családot érintő öröklődő és halmozódó betegségek, anyai betegségek ismeretében a várandós anya és családjának felkészítése az újszülött fogadására, a gyermek vállalására,
- az anyatejes táplálás támogatása, helyes csecsemőtáplálás vezetése, korszerű táplálkozásra irányuló tanácsadás,
- megfelelő személyi higiéné kialakítására irányuló tanácsadás,
- D-vitamin, K-vitamin, caries profilaxis,
- allergének kiiktatását célzó tanácsadás családi hajlam esetén,
- életmód tanácsadás és folyamatos egyénre szabott egészségnevelés,
- káros szenvedélyek kialakulásának megelőzését szolgáló tanácsadás,
- egészségkárosító környezeti tényezők elkerülésére irányuló tanácsadás,
- baleset megelőzést célzó tanácsadás,
- laikus elsősegélynyújtás fontosságára figyelem felhívás,
- serdülők prekoncepcionális gondozása, ifjúság-nőgyógyászati alapszintű felvilágosítás, tanácsadás,
- várandós serdülők gondozásában való közreműködés.

1.3. Védőoltási programban való részvétel

1.3.1. Alapfeladatok:
- életkori kötelező védőoltások,
- megbetegedés esetén kötelező és ajánlott védőoltások.

1.3.2. Elvégezhető feladatok:
- fakultatív védőoltások,
- utazásokhoz kapcsolódó oltások.

2. SZEKUNDER PREVENCIÓ

A szekunder prevenció az egyén vagy populáció egészségügyi problémáinak korai stádiumban való felismerésére és megelőző célú ellátására (rizikógondozás) fókuszál, ezzel nagyobb esélyt ad a gyógyulásra, megelőzi vagy lassítja a súlyosbodását, a betegség szövődményeit.

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. 18 éves életkor alatt életkori kötelező szűrővizsgálatok jogszabály szerinti tartalommal, védőnővel együttműködve

2.1.2. A kiszűrt elváltozások, kórállapotok szakmai irányelvek szerinti további menedzselése

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Páciens önvizsgálatra oktatása

2.2.2.Serdülők daganatos betegségeinek korai felismerése:
- emlő,
- ivarszervek,
- szájüregi,
- bőrelváltozások.

3. TERCIER PREVENCIÓ

A tercier prevenció az egyén vagy populáció egészségi állapotának krónikus hatásait csökkenti. Célja a betegségekből fakadó károsodások, a tartós egészségdeficitet okozó (életminőséget rontó, funkciózavart, tartós fájdalmat, tartós ellátást okozó) állapotok megelőzése.

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Krónikus betegek gondozása, rehabilitációja a szakellátással együttműködve:
- a fennálló krónikus betegségek súlyosságának, rizikószintjének megállapítása,
- gondozási csoportok kialakítása,
- a gondozás szakmai programjának meghatározása,
- szövődmények, állapotrosszabbodás megelőzése,
- kezelések mellékhatásainak megelőzése, csökkentése és megszüntetése,
- rendszeres ellenőrzés biztosítása,
- gondozási eredmény lemérése.

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Krónikus betegségek önellenőrzéssel történő egyensúlyban tartása:
- testtömeg,
- haskörfogat,
- vérnyomás,
- vércukor,
- kilégzési csúcsáramlás mérés.

4. KVATERNER PREVENCIÓ

A páciensek egészségügyi ellátás során (következtében) kialakuló veszélyeztetettségének felismerése és megelőzése:
- indokolatlan beteggé tétel,
- túldiagnosztizálás,
- túlkezelés,
- felesleges megelőzés.

III. A HÁZI GYERMEKORVOS SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉGE

A házi gyermekorvos szakértői tevékenysége célját és jellegét tekintve az alábbi kategóriákba sorolható.

1. A HÁZI GYERMEKORVOS ÁLTALÁNOS SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉGE

1.1. **A házi gyermekorvos igazolást ad ki a nála nyilvántartott egészségi adatokról**

Az orvos státuszt rögzít, az adatokat igazolja (nem minősít). A kiadásért felelős házi gyermekorvos nem mérlegelhet a beteg aktuális állapota alapján. Ilyen igazolások pl.:

- egészségkárosodás értékeléséhez szükséges információk előkészítése, rokkantság előzetes vizsgálata *a keresőképtelenség és keresőképesség orvosi elbírálásáról és annak ellenőrzéséről szóló 102/1995. (VIII. 25.) Korm. rendelet* alapján,
- fogyatékossági támogatás előkészítése *a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,* és *a súlyos fogyatékosság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékossági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet* szerint,
- szociális jogosultsághoz (otthonba kerülés, örökbe fogadás stb.) szükséges egészségügyi információk *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény* szerint,
- szociális jogosultsághoz (pl. közgyógyellátás, gyógyszertámogatás stb.) szükséges igazolások *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény* és *a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet* szerint,
- adatszolgáltatás hatósági (ügyészség, bíróság, rendőrség) vagy más, arra jogosult szervek – pl. Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő – megkeresésére. Az adatszolgáltatás során az eljárás kizárólag *az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény* figyelembevételével történhet,
- bizonyos ágazati munkavállalás (rendészeti, honvédelmi, adóigazgatási stb.) kapcsán jogszabályi előírás alapján történik az adatszolgáltatás.

1.2. **A házi gyermekorvos mérlegel és döntést hoz a saját vizsgálatai és/vagy kiegészítő vizsgálatok alapján**. Pl.:

- keresőképtelenség elbírálása *a keresőképtelenség és keresőképesség orvosi elbírálásáról és annak ellenőrzéséről szóló 102/1995. (VIII. 25.) Korm. rendelet* alapján,
- alkalmassági vizsgálatok (gépjárművezetés, kishajó vezetés, lőfegyver-viselés, továbbtanulás stb.) a következő jogszabályok szerint: *a közúti járművezetők egészségi alkalmasságának megállapításáról szóló 13/1992. (VI. 26.) NM rendelet*, *a kézilőfegyverek, lőszerek, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági feltételeiről és vizsgálatáról szóló 22/1991. (XI. 15.) NM rendelet*,
- személyes higiénés vizsgálat *a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet* alapján.

1.3. **A házi gyermekorvos szakorvosi javaslat, vagy vélemény alapján igazolást állít ki a jogszabályi rendelkezésre figyelemmel, különösen az alábbi esetekben:**

- súlyos fogyatékosság igazolása (pl. adókedvezmény igénybevételéhez) *az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékosságnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet*, illetve *a súlyos fogyatékosság minősítéséről és igazolásáról szóló 49/2009. (XII. 29.) EüM rendelet* szerint,
- ápolási díj, illetve települési támogatás igénylése esetén igazolást állít ki *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény* és *a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet* szerint.

1.4. **A házi gyermekorvos halottvizsgálatot végez**

- *az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény* és *a halottvizsgálatról és a halottakkal kapcsolatos eljárásról szóló 351/2013. (X. 4.) Korm. rendelet* alapján,
- a halottakkal kapcsolatos orvosi tevékenység egészségügyi szolgáltatásnak minősül, a halott – a szükséges egészségügyi teendők elvégzése során – az egészségügyi törvény „beteg" fogalma alá tartozik, a halál okának megállapítása érdekében.

2. SPECIÁLIS SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉGEK

2.1. A gyermekbántalmazás, vagy elhanyagolás, hozzátartozók közötti erőszak rizikófaktorainak felderítése *az egészségügyi ellátók feladatiról gyermekek bántalmazásának, elhanyagolásának gyanúja esetén* szóló szakmai irányelv alapján:

- a gyermek vagy más személy által tanúsított, a gyermek testi, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátló, vagy akadályozó magatartás, mulasztás, vagy körülmény gyanújának felvetése;
- az elhanyagolás, bántalmazás súlyosságának mérlegelése, a szükséges intézkedések kezdeményezése;
- eljárás gyermekbántalmazás, vagy elhanyagolás súlyosságának mérlegelése után;
- mérsékelten veszélyeztető magatartás: jelzés a család- és gyermekjóléti szolgálat felé észleléskor szóban, 3 napon belül írásban;
- súlyosan veszélyeztető magatartás: a fentieken túl azonnali ellátás, dokumentálás – szükség esetén látleletvétel – bűncselekmény gyanúja és/vagy 8 napon túl gyógyuló sérülés esetén haladéktalan jelentés szóban és írásban az illetékes rendőrségnek;
- élet veszélyeztetése: a fentieken túl intézkedés a bántalmazó/elhanyagoló helyzet azonnali megszűntetésére, a gyermek kiemelése, biztonságba helyezése.

2.2. Gyermekvédelmi intézkedésekkel kapcsolatos szakvélemények elkészítése

2.3. 5 éves kori adatlap felvétele, valamint a 16 éves kori záróstátusz elkészítése

2.4. Engedélyhez kötött orvosszakértői tevékenység végzése a jogszabályban meghatározott feltételek teljesítése esetén

B) A HÁZI GYERMEKORVOSLÁS SZAKMAI ISMERETANYAGA ÉS TEVÉKENYSÉGI KÖRE

IV. ALAPELLÁTÁSI ÜGYELET – A GYERMEK SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSA

„Sürgős szükség körébe tartozó, életet veszélyeztető egészségkárosodással járó akut kórállapotok és betegségek felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe történő azonnali beutalása, állapottól függően a megfelelő szintű szállításának megszervezése, és szükség esetén orvosi felügyelet biztosítása."

Jelen fejezet a házi gyermekorvosi sürgősségi betegellátás általános feladatait ismerteti. Az e fejezetben ismertetett általános feladatokon túl az egyes szakmai fejezetek „Sürgősségi ellátás" részében tagolt feladatokat is összefoglalóan ismerteti az áttekinthetőség érdekében.

A Házi Gyermekorvosi Hatásköri Listában leírt sürgősségi feladatok vonatkozásában a s*ürgős szükség körébe tartozó, életet veszélyeztető állapotokat és betegségeket* a házi gyermekorvosnak fel kell ismernie, és jelen hatásköri lista el kell látnia.

A házi gyermekorvos ügyeleti feladatai magukba foglalják az egyes szakmai fejezetek „Sürgősségi ellátás" alfejezeteiben feltüntetett feladatok, tevékenységek ellátását, valamint a „Gyermek sürgősségi ellátása" című szakmai fejezetekben meghatározott feladatokat.

A házi gyermekorvos az ügyeleti ellátás során a házi gyermekorvosi hatáskörökben definiált feladatokat végzi.

1. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

1.1. Alaptevékenységek

1.1.1. A sürgős ellátást igénylő gyermek aktuális állapotának megítélése (kritikus, fenyegetett állapot, veszélyeztetettség, veszélyeztető állapot)

1.1.2. Fizikális vizsgálat, a légzés, keringés, eszmélet megítélése, a vitális jelek változásának észlelése

1.1.3. Azonnal elérhető diagnosztikus eszközök alkalmazása, értékelése. (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés, vizelet cukor, aceton vizsgálat, testhőmérés)

1.1.4. Csoportdiagnózis felállítása

1.1.5. Felismerendő:

- heveny keringési elégtelenség, fenyegető vagy kialakult sokk,
- heveny ritmuszavarok,
- hipertenzív krízis,
- a folyadék- és elektrolit-háztartás zavara,
- heveny légzési elégtelenség,
- alsó és felső légúti szűkületek,
- idegentest gyanúja a légutakban,
- eszméletlenség, tudatzavar,
- kóros idegrendszeri tünetek (intrakraniális nyomásfokozódás, a meningeális izgalmi jelek, góctünetek, akut izomtónus zavar), konvulziók (ha van információ, a roham lezajlásának pontos leírása),
- hypoglycaemia, hyperglycaemia, hypocalcaemia gyanúja,
- akut allergiás kórképek, anaphylaxia,
- akut has,
- sérült beteg, polytrauma,

- súlyos külső, belső vérzések gyanúja,
- égés, hőguta, füstinhaláció, lehűlés, vízbemerülés, áramütés, „bántalmazott gyermek”,
- heveny mérgezés gyanúja, toxikológiai tünetegyüttesek,
- klinikai halál,
- akut pszichózisok,
- status asthmaticus,
- akut scrotum,
- akut vizeletretenció.

1.2. Elvégezhető tevékenységek

1.2.1. Diagnosztikus gyorstesztek/POCT

1.2.2. EKG

2. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. A szükséges oxiológiai beavatkozást biztosító mentőegység megérkezéséig, az elérhető mértékig:

- elsődleges légútbiztosítás: átjárható felső légutak biztosítása, légúti váladék leszívása, oropharyngealis tubus (Mayo tubus) behelyezése,
- mesterséges lélegeztetés (lehetőség szerint arcmaszkkal),
- felső légúti idegentest eltávolításának kísérlete,
- feszülő légmell elsősegélyszintű ellátása,
- carciopulmonalis resuscitatio megkezdése (BLS),
- vénabiztosítás,
- folyadékpótlás, sokktalanítás megkezdése,
- vérzéscsillapítás nyomókötéssel, elsődleges sebellátás,
- műfogások, fektetések,
- immobilizáció, alapszintű rögzítések speciális eszközök nélkül.

2.1.2. Gyógyszeres beavatkozás a következő esetekben:

- alkalmi görcsroham,
- akut asztmás roham,
- croup syndroma,
- hyperpyrexia,
- hypoglycaemia,
- hypocalcaemia,
- súlyos allergiás reakciók,
- anaphylaxia,
- erős fájdalom,
- szükség esetén mentőszállítás megszervezése, orvosi felügyelet biztosítása a mentő érkezéséig.

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Endotraheális intubáció, laringeális maszk alkalmazása

2.2.2. Kiterjesztett cardiopulmonalis resuscitatio, félautomata defibrillátor alkalmazása (elérhető eszköz esetén)

2.2.3. Volumenpótlás az elsősegélyszintű ellátáson túl

2.2.4. Intraosszeális tű behelyezése

2.2.5. Akut oxigénterápia (mobil oxigén elérhetősége esetén)

2.2.6. Gyomormosás speciális esetekben (tiszta tudatú betegnél, az elvégezhetőség tárgyi, személyi feltételeinek megléte esetén, illetve előkészítés a mentő kiérkezéséig)

2.2.7. Mellkaspunkció feszülő légmell esetén

2.2.8. Sérv repozíciója
2.2.9. Akut vizeletretenció megoldása (katéterrel sz.e. suprapubicus punkcióval)

V. GYERMEK ALLERGOLÓGIA – IMMUNOLÓGIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Anaphylaxiás reakció
- Fej-nyak régióra lokalizálódó Quincke ödéma
- Akut generalizált urticaria
- Status asthmaticus, illetve ambuláns ellátásra nem reagáló nehézlégzés
- Egyéb súlyos allergiás reakciók

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Rizikófelmérés, az atópiás alkat felismerése
2.1.2. Lehetséges allergének feltérképezése kivizsgálásának elindítása
2.1.3. Alapszintű laboratóriumi vizsgálatok indikálása és értelmezése (kvalitatív és kvantitatív)
2.1.4. Tüneti napló vezettetése és értékelése táplálékallergia gyanúja esetén
2.1.5. Anaphylaxiával nem járó táplálékallergia gyanúja esetén eliminációs – provokációs próba
2.1.6. Autoimmun betegségek gyanújának felvetése

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Enyhe és középsúlyos felső légúti allergiák
3.1.2. Atópiás dermatitisz enyhe esetei
3.1.3. Táplálékallergia igazolt, enyhe tünetekkel zajló, csecsemő és kisdedkori formái, amelyek az eliminációs étrenddel tünetmentesen tarthatók
3.1.4. Atópiás dermatitisz enyhe és középsúlyos esetei
3.1.5. Akut urtikária (nem generalizált)
3.1.6. Szekunder (tranzitórikus) humorális immunhiány
3.1.7. Szekretoros IgA hiány
3.1.8. Szelektív IgA hiány
3.1.9. 5 éves kor alatti asthma bronchiale gondozása, kezelése (amennyiben a gyermeknél kis/közepes dózisú ICS +/- LTRA, sz.e. SABA, allergiás esetben antihisztamin alkalmazása mellett 3 hónap alatt – havonként ellenőrizve a beteget – kontrollált állapot érhető el)

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Felső légúti allergiák középsúlyos és súlyos klinikai stádiuma
- Atópiás dermatitisz középsúlyos, súlyos, illetve szövődményes formái
- Asthma bronchiale
- Malnutrícióval járó táplálékallergiák
- Szekunder (tranzitorikus) humorális immunhiány
- Immundeficienciák egyéb formái
- Autoimmun betegségek

VI. GYERMEK BŐRGYÓGYÁSZAT

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Akut generalizált urticaria
- Súlyos pyodermák
- Toxikus sokk szindróma
- Lyell-syndroma
- Generalizált herpesz
- I-II. fokú felületes égés, fagyás, maródás 1% alatt, ha arc, nyak, szemkörnyéke, valamint nemiszervek, ízületek feletti területek, illetve társuló légúti, tápcsatornai érintettség gyanúja
- I-II. fokú és/vagy 1% feletti égés, fagyás, maródás

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Rizikófelmérés

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Csecsemőkori dermatitiszek, nem infektív dermatitiszek
3.1.2. Banális gyermekkori bőrfertőzések
3.1.3. Enyhe és középsúlyos acne
3.1.4. Herpes zoster
3.1.5. Vírusos szemölcsök
3.1.6. Enyhe és középsúlyos atópiás dermatitisz
3.1.7. Kis kiterjedésű hemangiomák nyomon követése
3.1.8. I-II. fokú felületes égés 1% alatt (kivéve arc, nyak, szemkörnyéke, valamint nemiszervek, ízületek feletti területek
3.1.9. Élősködők által okozott bőrelváltozások (scabies, pediculosis)
3.1.10. Rovarcsípések követése a terjesztett infekciók felismerése céljából
3.1.11. Externákkal történő kezelés
3.1.12. Orbánc
3.1.13. Lyme-kór bőr manifesztációja

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Uszodaszemölcs eltávolítása
3.2.2. Kis kiterjedésű, szövődményt nem okozó hemangiómák lokális kezelése

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Acne középsúlyos és súlyos formái
- Atópiás dermatitisz középsúlyos és súlyos formái
- Egyéb dermatitiszek súlyos formái
- Lokális kezelésre nem javuló szemölcsök
- Naevusok
- I-II-III. fokú égés, fagyás, maródás 1% felett
- Psoriasis
- Alopeciák
- Nemi betegségek és szexuális úton terjedő fertőzések
- Genodermatosisok
- Lyme-kór
- Mycosisok súlyosabb formái
- Nagy, vagy sérülésnek kitett helyen elhelyezkedő hemangiómák

- Belgyógyászati betegségek bőr manifesztációi
- Bőrgyógyászati betegségek belgyógyászati manifesztációi
- Gyógyszer-mellékhatások bőr manifesztációi
- Malignitásra hajlamos és/vagy gyanús anyajegyek ellenőrzése
- Progressziót mutató Lyme-kór
- Nem tisztázott bőrelváltozások
- Keratosis, hyperkeratosis
- Szövődményre hajlamos hemangiomák

VII. GYERMEK ENDOKRINOLÓGIA, ANYAGCSERE-BETEGSÉGEK

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Congenitalis adrenalis hyperplasia (CAH) sósvesztő formájának krízise
- Addisonos krízisállapot
- Szénhidrát-anyagcserezavarok krízisállapotai
- Hyperthyreosis krízisállapota

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. A növekedés és serdülés nyomon követése, a pubertás stádiumának megállapítása
2.1.2. Antropometriai mérések: testtömeg, testmagasság, BMI percentilisek használata, vérnyomás és pulzusmérés
2.1.3. Pajzsmirigy vizsgálata, a strúma-fokozatok meghatározása
2.1.4. Veleszületett endokrin rendellenességek gyanújának felvetése
2.1.5. Egyéb okból szteroid terápiában részesülő beteg esetében a mellékhatások monitorozása
2.1.6. Újszülöttkori anyagcsere szűrővizsgálatok szükség szerinti ismétlése

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Folyadékforgalom otthoni mérési adatainak értékelése
2.2.2. Testzsírtartalom meghatározása

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Fejlesztés és rehabilitáció szükségességének felmérése és indikálása
3.1.2. Otthoni ápolást, kezelést segítő eszközök beszerzésének indikálása
3.1.3. Interkurrens, otthon gyógyítható betegségek kezelése
3.1.4. Szülők pszichés támogatása
3.1.5. 2-es típus diabéteszes serdülők kezelése
3.1.6. Gyógytorna indikálása
3.1.7. Egyéb okból szteroid terápiában részesülő beteg esetében a mellékhatások monitorozás
3.1.8. Veleszületett endokrin rendellenességek gyanújának felvetése
3.1.9. Túlsúlyos, obez és metabolikus szindrómás gyermekek serdülők kivizsgálása és gondozása
3.1.10. Krízisállapothoz vezető krónikus betegségben szenvedők kivizsgálása
3.1.11. Diétás tanácsadás indikálása

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. 1/a fokozatú strúma követése, kezelése
3.2.2. Otthoni ápolást, kezelést segítő eszközök beszerzésének indikálása

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- 1-es típusú diabétesz
- Strúma az 1/b stádiumtól
- Súlyos fokú anyagcserezavarral járó elhízás
- Hormonterápiát igénylő kórképek
- Daganatos eredetű endokrin betegségek
- Malignus betegségre hajlamosító endokrin rendellenességek
- Progresszióval járó endokrin kórképek

- Súlyos szervi manifesztációval járó endokrin kórképek
- Malignus betegségek és kezelésük endokrin szövődményei
- Polycystas ovarium syndroma

VIII. GYERMEK FÜL-ORR-GÉGÉSZET

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Hallójárati, orrüregben és garatban levő idegentest
- Súlyos epistaxis
- Peritonsillaris, retropharyngealis abscessus
- A felső légutak súlyos allergiás ödémája
- Súlyos laryngitis subglottica, epiglottitis
- Heveny hallásromlás
- Heveny vesztibuláris tünetegyüttes
- Fül-orr-gégészeti sérülések

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Otoszkópos vizsgálat (tájékozódó jelleggel)
2.1.2. Hallásvizsgálat és vesztibuláris funkció vizsgálat (tájékozódó jelleggel)
2.1.3. Felső légúti fertőzések diagnosztikája
2.1.4. Rhinitis allergica fennállása esetén alsó légúti szűrőfelmérés és rhinitis súlyossági fokozat besorolása

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Orrtükrözés
2.2.2. Műszeres hallásvizsgálat – szűrő audiometria
2.2.3. Diagnosztikus gyorstesztek/POCT

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Szövődménymentes infekciók ellátása:
- felső légúti akut fertőzések,
- sinusitis,
- enyhe otitis externa,
- otitis media acuta.

3.1.2. Perzisztáló középsúlyos/súlyos allergiás rhinitis, orális antihisztaminra 4 hét alatt nem reagáló szezonális rhinitis kivizsgálás után, beállított terápiával egyensúlyban lévő esetei
3.1.3. Orrvérzés ellátása
3.1.4. Egyszerűen eltávolítható felső légúti idegentest
3.1.5. Cerumen eltávolítása kontraindikáció hiányában
3.1.6. Perinazális dermatitiszek
3.1.7. Allergiás környezeti hatások elkerülésére vonatkozó tanácsadás
3.1.8. Krónikus felső légúti és melléküregi fertőzések szövődmények nélkül
3.1.9. Allergiás rhinitis típusosan szezonális, enyhe fokú, alarm tünet és asztma társulás gyanúja nélkül, első terápiás lépcsőre 2-4 héten belül reagáló esetei, 6-12 havonta rendszeres kontrollal

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. A laryngitis subglottica enyhe eseteinek kezelése
3.2.2. A rhinitis súlyosságának és a rhinitis típusának felmérése, valamint a rhinitis kontrolláltságának megítélése minden vizit során akut laryngitis – gyógyszeres inhalálás kórházi felvételt nem igénylő esetekben

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Otitis media acuta szövődményes esetei
- Otitis media chronica
- Mastoiditis
- Súlyos otitis externa
- Gátolt orrlégzést okozó elváltozások gondozást igénylő esetei
- Rhinitis alarm, vagy asztma tünetekkel
- Recidiváló epistaxis
- Perinazális dermatitisek szövődményes esetei
- Sinusitisek szövődményes esetei, ethmoiditis
- Nyálmirigy betegségek
- Felső légúti szűkület
- Fejlődési rendellenességek
- Daganatok
- Hallászcsökkenés
- Tracheotomizált betegek gondozása
- Obstruktív alvási apnoe

IX. GYERMEK GASZTROENTEROLÓGIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Idegentest a tápcsatorna területén
- Akut, masszív nyelőcső-gyomor-bél vérzés
- Hasi trauma
- Kiszáradáshoz vezető gastroenteritis
- Akut has
- Kizáródott sérvek
- Hirschprung kór krízisállapotai
- Krónikus bélbetegségek akut krízisállapotai
- Akut hepatitis
- Akut pancreatitis
- Epeutak akut megbetegedései
- Mérgezés gyanúja

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Gastrointestinalis fertőzések diagnosztikai vizsgálatának indikálása

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Diagnosztikus gyorstesztek/POCT

2.2.2. Ételallergia diagnózisának felállítása terhelés-eliminációval életkori megkötés nélkül

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Szövődménymentes infekciók kezelése:
- stomatitis,
- gastritis,
- enteritis.

3.1.2. Postenteritises szindróma

3.1.3. Az obstipáció nem organikus formája étrendi és gyógyszeres kezelése

3.1.4. Analis fissura, aranyeres nodus kezelése

3.1.5. Ételintoleranciák étrendi beállítása

3.1.6. Gyarapodási zavart nem okozó csecsemőkori GOR

3.1.7. Orális rehidrálás indikálása

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Parenteralis folyadékpótlás

3.2.2. Testösszetétel meghatározása

3.2.3. Cöliákia: a diéta ellenőrzése, étrendi tanácsok, családtagok szűrése

3.2.4. Cöliákiára pozitív családi anamnézis esetén a tünetmentes gyermek szűrése 3 és 6 évesen

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Ételallergiák
- Szájpad- és ajakhasadékok
- Duodenális és ventricularis fekély
- Gyarapodási zavarhoz, vagy légúti tünetekhez vezető GOR
- Oesophagus athresia műtét utáni gondozása, vékonybélszűkületek
- Krónikus bélbetegségek

- Fejlődési rendellenességek, herniák, urachus záródási rendellenesség
- Hasi daganatok
- Sztómás beteg gondozása
- Malabsorptiok, maldigestiok
- Cisztás fibrózis
- Krónikus májbetegségek
- Epehólyag- és epeút betegségek
- Hirschprung-kór műtét utáni gondozása

X. GENETIKAI BETEGSÉGEK

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Egyes genetikai kórképek akut sürgősségi állapotainak felismerése, első ellátása

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉG, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Veleszületett szervi rendellenességek gyanújának felvetése
2.1.2. Növekedés és serdülés követése, eltérések felismerése
2.1.3. Laboratóriumi, genetikai és képalkotó vizsgálatok, konzílium indikálása

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Szindróma kutatás

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Kivizsgált beteg nyomon követése, a diéta és a gyógyszerelés ellenőrzése
3.1.2. Fejlesztés és rehabilitáció szükségességének felvetése és indikálása
3.1.3. Otthoni ápolást, kezelést segítő eszközök beszerzésének indikálása
3.1.4. Szülők pszichés támogatása
3.1.5. Interkurrens, alapellátásban gyógyítható betegségek kezelése
3.1.6. Kórházi kezelést igénylő állapotok felismerése és kórházba utalása

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Malignus betegségre hajlamosító rendellenességek
- Tartós gyógykezelést igénylő anyagcsere-betegségek
- Progresszióval járó kórképek
- Súlyos szervi manifesztációval járó kórképek

XI. GYERMEK HEMATOLÓGIA, ONKOLÓGIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Súlyos vérzés
- Idegrendszeri góctünetek, tudatzavar, beékelődés gyanúja
- Transzplantált betegnél akut rejekció tünete

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉG, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Rizikótényezők felmérése
2.1.2. Laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok indikálása
2.1.3. Vashiány szűrése rizikócsoportokban

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Vashiányos anémia kezelése, hatásosságának ellenőrzése
3.1.2. Az onkológiai beteg és környezetének pszichés támogatása
3.1.3. Terminális állapotban lévő beteg és környezetének támogatása
3.1.4. K-vitamin profilaxis
3.1.5. Családban előforduló örökölhető malignus és hematológiai megbetegedések esetén szűrővizsgálatok indikálása
3.1.6. Vakcináció speciális esetei
3.1.7. Malignus és hematológiai betegségek gyanújának felvetése

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Egyéb anémiák diagnosztikája és kezelése
- Neutropeniák
- Thrombopeniák, thrombopathiák
- Haemophylia
- Malignus vérképzőszervi és nyirokrendszeri betegségek
- Az onkoterápia mellékhatásai
- Szekunder hematológiai eltérések
- Csontvelő aplasticus kórállapotai
- Onkológiai beteg fájdalomcsillapítása
- Onkohematológiai, onkológiai betegek otthoni táplálásterápiája

XII. GYERMEK INFEKTOLÓGIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Keringési és/vagy légzési elégtelenséggel fenyegető fertőző betegségek, infekciók
- Neuroinfekció gyanúja
- Infektív arthritis, osteomyelitis
- Súlyos dehidrációhoz vezető gastroenteritis
- Szepszis

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Veszélyeztetettség felmérése
2.1.2. Mintavétel indikálása infektológiai vizsgálatokra
2.1.3. A praxis területe járványügyi helyzetének értékelése

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Diagnosztikus gyorstesztek/POCT
2.2.2. Mintavétel tenyésztéses infektológiai vizsgálatokra (jogszabályban előírt eseteken felül)

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Az előírt járványügyi intézkedések foganatosítása
3.1.2. Immunizáció (kötelező védőoltások elvégzése, önkéntesen választható védőoltások dokumentált tájékoztatás, szülői beleegyezés esetén beadása, oktatási intézményekben kötelező kampányoltások és ajánlott oltás, járványügyi helyzetben történő vakcináció)
3.1.3. Szakellátást igénylő fertőző betegek elsődleges ellátása
3.1.4. Szakellátást nem igénylő fertőző betegek definitív ellátása
3.1.5. Korszerű antibimikróbás kezelés a baktérium rezisztencia aktuális helyzetének figyelembevételével
3.1.6. Lázcsillapítás

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Epidemiológiai adatgyűjtés
3.2.2. Preventív feladatok koordinálása családok külföldre történő utazása esetén

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Ismeretlen eredetű láz kivizsgálása
- Szexuális úton terjedő betegségek
- Védőoltások alkalmazása speciális kórállapotok mellett

XIII. GYERMEK KARDIOLÓGIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Cianotikus roham elsődleges ellátása
- Hipertenzív sürgősségi állapotok
- Akut ritmuszavarok elsődleges ellátása
- Keringési elégtelenség, sokk
- Cardiopulmonalis resuscitatio megkezdése (BLS) és folytatása, eszközös újraélesztés kiterjesztett folytatása az elérhető eljárások és tapasztalat mértékéig

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Részletes kardiovaszkuláris anamnézis felvétele
2.1.2. Akut és krónikus szívbetegség és szívelégtelenség felismerése
2.1.3. Vérnyomásmérés alsó és felső végtagon
2.1.4. Hipertónia kivizsgálásának elindítása
2.1.5. Rizikó státusz felmérése
2.1.6. Mellkas röntgen vizsgálat indikálása
2.1.7. Gyermekkardiológiai konzílium kezdeményezése
2.1.8. Szívműtétek és beavatkozások (invazív kardiológia) jellemző korai és/vagy késői szövődményeire utaló jelek felismerése
2.1.9. Pulzoxymetria

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Távmonitoring pulzoxymetria
2.2.2. EKG vizsgálat, TTEKG, távmonitoring EKG
2.2.3. ABPM
2.2.4. Holter-vizsgálat
2.2.5. Diagnosztikus gyorstesztek/POCT

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Szív-és érrendszeri betegségben szenvedő, illetve halmozott rizikójú gyermekek egészség-magatartásának fejlesztése
3.1.2. Csecsemő-és gyermekkori primer hipertónia felismerése 2 végtagi (alsó, felső) és ismételt vérnyomásméréssel (vérnyomásnapló) a szakmai ajánlásban meghatározott életkori értékek figyelembevételével
3.1.3. Szekunder hipertónia gyanújának felvetése, a kivizsgáláshoz szükséges vizsgálatok elrendelése és/vagy értékelése

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Kardiovaszkuláris rizikószűrés és gondozás
3.2.2. Primer hipertónia betegség gondozása serdülőkorban:
- magas normál vérnyomás (90-95 pc) célszervkárosodás nélküli esetében nem gyógyszeres terápia beállítás 6-12 hónaponkénti kontroll vérnyomásméréssel,
- rendszeres állapotfelmérés 1-es stádiumú hipertónia nem gyógyszeres kezelése esetén 3-6 havonta otthoni vérnyomás monitorozás értékelésével,
- célszervkárosodás rizikójának felismerésére szakellátási konzílium kezdeményezése.

3.2.3. Terápiabeállítás gyógyszeres formái primer hipertónia 1-es fokozat célszervkárosodás nélküli eseteiben

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Veleszületett szívhibák
- Szívműtéten átesett betegek gondozása, rehabilitációja
- Szerzett szívbetegségek
- Hipertónia kezelése
- Szívritmuszavarok
- Thromboprophylaxis
- A szív gyulladásos betegségei
- Pacemaker kontrollálása
- Cardiomyopathiák
- Infektív endocarditis antibiotikum profilaxisa

XIV. GYERMEK NEFROLÓGIA, UROLÓGIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Vesegörcs
- Akut scrotum
- Húgyivarszervek akut sérülései
- Akut glomerulonephritis
- Nephrosis-syndroma gyanúja
- Paraphimosis
- Akut vizeletretenció
- Akut veseelégtelenség

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Testtömeg, testmagasság, vérnyomásmérés
2.1.2. Szomatikus fejlődés nyomon követése
2.1.3. Bevitt/ürített folyadék mennyiség mérésének indikálása, értékelése
2.1.4. Tájékozódó vizeletvizsgálat (tesztcsík, reagens, fajsúlymérő)
2.1.5. Laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok indikálása

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Diagnosztikus gyorstesztek/POCT
2.2.2. Vizelet üledék vizsgálata
2.2.3. ABPM

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Nem komplikált alsó húgyúti infekció
3.1.2. Kivizsgált veseköves beteg kólikás rohamának ellátása
3.1.3. Balanitis, vulvitis
3.1.4. Primer asymptomas enuresis nocturna
3.1.5. Ortostaticus proteinuria kivizsgálása és ellenőrzése
3.1.6. Adhesio cellularis preputii lokális kezelése

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Szeméremajkak összenövésének, fityma letapadásának oldása

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Fejlődési rendellenességek
- Csecsemőkori és komplikált, illetve recidiváló húgyúti infekciók
- Haematuria
- Szimptómás és/vagy 6 éves koron túl megmaradó enuresis nocturna
- Inkontinencia
- A vese glomeruláris betegségei
- A vese tubulo-intersticiális betegségei
- Nephropathiák
- Vese- és húgyúti daganatok
- Húgyúti sérülések következményei
- Hydrocele, varicocele
- Phimosis
- Krónikus veseelégtelenség

- Húgyúti kövesség

XV. GYERMEK NEUROLÓGIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Neuroinfekció gyanúja
- Tudatzavarral és tudatvesztéssel járó tisztázatlan eredetű állapotok
- Ismeretlen eredetű görcstevékenység, status epilepticus
- Akut és/vagy progrediáló koponyaűri nyomásfokozódás
- Akut encephalopathia
- Akut centrális, vagy perifériás paresis, illetve plegia
- Akut neurológiai góctünetek
- Koponya- és gerincsérülések

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉG, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Újszülött és csecsemő fejlődésneurológiai vizsgálata

2.1.2. Célzott neurológiai alapvizsgálatok:

- a tudatállapot vizsgálata,
- az agyidegek és perifériás idegek vizsgálata,
- a motoros funkciók: izomtónus és izomerő vizsgálata,
- érzőkör vizsgálata,
- vegetatív funkciók tisztázása,
- meningeális izgalmi jelek,
- saját- és kóros reflexek vizsgálata,
- törzs- és végtagi ataxia vizsgálata.

2.1.3. Veleszületett és szerzett neurológiai kórképek és deficit állapotok észlelése

2.1.4. Pszichomotoros fejlettség megítélése

2.1.5. Recidiváló/krónikus fejfájás kivizsgálásának első lépései

2.1.6. Natív koponya röntgenfelvétel és koponya ultrahang indikálása, leleteinek értelmezése

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Szemfenék vizsgálat

2.2.2. Vörös visszfény vizsgálata

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Ismert, kivizsgált, beállított terápiával egyensúlyban lévő, egyszerű epilepsziás betegek adherencia követése

3.1.2. Kötelező és ajánlott védőoltások beadása, és átoltottság ellenőrzése

3.1.3. Perinatális idegrendszeri károsodások korai felismerése és szakvizsgálatra irányítása

3.1.4. Családban előforduló öröklődő idegrendszeri megbetegedés esetén célzott vizsgálatok indikálása

3.1.5. Neurológiai megbetegedésre utaló minor anomáliák esetén célzott vizsgálatok indikálása

3.1.6. Baleset megelőzésre irányuló tanácsadás

3.1.7. Tetanusz és veszettség profilaxis

3.1.8. Habilitáció, rehabilitáció, korai fejlesztés indikálása

3.1.9. Gyógytornára jól reagáló csecsemőkori izomtónus-eltérés nyomon követése

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Fizioterápia

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Perinatális centrális és perifériás idegrendszeri sérülések
- Krónikus visszatérő elsődleges és másodlagos fejfájás betegségek
- Alvászavarok
- Perifériás vagy cerebrális paresisek
- Koponya-, agyi traumák maradandó tünetei és elváltozásai
- Hydrocephalusos, illetve sönt-beültetett beteg gondozása
- Postmeningitises, postencephalitises állapotok
- Epilepszia szindrómák
- Veleszületett, vagy szerzett neurológiai deficit állapotok
- Idegrendszeri daganatok
- Neuralgiák
- Neuromuscularis betegségek
- Motoneuron-betegségek
- Extrapyramidalis zavarok
- Cerebrovascularis kórképek
- Koponyaűri vascularis intervención átesett beteg gondozása

XVI. GYERMEK ORTOPÉDIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Epiphyseolysis
- Akut artritis, osteomyelitis
- Gerinc- és végtagsérülések

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. A mozgásszervek anatómiai és funkcionális tájékozódó vizsgálata
2.1.2. Csípőszűrés fizikális vizsgálattal 4 hónapos korig – pozitív családi anamnézis és/vagy tünetek esetén szakellátásba utalással
2.1.3. A mozgatórendszer egészséges fejlődését biztosító életmód tanácsadás
2.1.4. Státuszvizsgálatok kapcsán a mozgatórendszer eltéréseinek korai kiszűrése

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Fizikai terhelhetőség megítélése
2.2.2. Ortopédiai segédeszközök használata szükségességének megítélése

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Újszülöttkori clavicula fractura
3.1.2. Hanyagtartás
3.1.3. Funkcionális scoliosis
3.1.4. Lúdtalp
3.1.5. Enyhe csont, szalag izom és ínsérülések/betegségek
3.1.6. Tranzitorikus csípőizületi gyulladás
3.1.7. Enyhe csont-, ízület-, izom- és ínsérülések/betegségek
3.1.8. Javaslat iskolai testnevelési besoroláshoz, gyógytornához
3.1.9. Gyógyúszás indikálása
3.1.10. Aszeptikus csontnekrózisok enyhe formái

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Ortopédiai szakorvosi ellátást, ellenőrzést már nem igénylő állapotok esetén a regenerálódást, rehabilitációt szolgáló módszerek alkalmazása (TENS)

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Veleszületett csont-ízületi rendellenességek
- Újszülöttkori torticollis
- Újszülöttkori veleszületett lábdeformitások
- Csípő subluxatio, luxatio
- Csont-ízületi rendszerbetegségek
- Csont-ízületi jó és rosszindulatú daganatok
- Gyulladásos ízületi és csontbetegségek
- Súlyos aszeptikus csontnekrózisok, epiphyseolysis
- Strukturális, congenitalis, statikus scoliosisok
- Súlyos, krónikus, vagy progresszív derékfájás gyermekkorban
- A láb súlyos statikai rendellenességei
- Aszeptikus csontnekrózisok enyhe formái
- Fizioterápia
- Otthoni gyógytorna ellenőrzése

- Nem ortopédiai eredetű betegségek ortopédiai vonatkozásai

XVII. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGPSZICHIÁTRIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Akut megvonási szindróma
- Közvetlen veszélyeztetett és önveszélyeztető magatartás felismerése
- A „cry for help“ felismerése

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Tájékozódó pszichiátriai anamnézis és heteroanamnézis felvétele (családi háttér, provokatív tényezők)
2.1.2. Pszichés státusz elsődleges megítélése
2.1.3. Rizikótényezők felmérése
2.1.4. Szenvedélybetegek felismerése
2.1.5. Emocionális és magatartási zavarok kivizsgálásának és ellátásának indikálása
2.1.6. Tanulási és/vagy részképesség zavarok gyanújának felvetése
2.1.7. Célzott fizikális vizsgálat, különös tekintettel bántalmazás, elhanyagolás, falcolás jeleire
2.1.8. Szomatizáció gyanújának felvetése
2.1.9. Rendellenes pszichés fejlődés gyanújának felvetése

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. A pszichés és a mentális állapotot felmérő tesztek alkalmazása tájékozódó jelleggel, megfelelő jártasság esetén

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Pszichés kórállapotok minimálintervenciós támogatása
3.1.2. Szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tanácsadás
3.1.3. Szenvedélybetegség esetén leszokás segítése
3.1.4. Tanulási és/vagy részképesség zavarok esetén pedagógiai szakszolgálathoz történő irányítás

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Gyógyító beszélgetés
3.2.2. Pszichiátriai betegek rehabilitációjának követése
3.2.3. Mentálhigiéné fejlesztése, családvezetés

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Pszichoszomatikus betegségek
- Emocionális, magatartás-, társadalmi beilleszkedési és személyiségzavarok
- Pszichózisok
- Bipoláris kórképek
- Szorongásos kórképek
- Depressziók
- Mentális retardáció
- Addiktológiai kórképek és rehabilitáció

XVIII. GYERMEK PULMONOLÓGIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Idegentest aspiráció
- Mellkasi sérülés
- Füstbelégzés, légúti égés
- Idegentest aspiráció, idegentest alsó légutakban – mechanikus eltávolítás megkísérlése Heimlich manőverrel, légutak leszívásával
- Status asthmaticus, gyógyszeres bronchiolysis megkezdése
- Feszülő pneumothorax gyanúja esetén mellkaspunkció, vitális indikációval
- Tüdőödéma
- Cardiopulmonalis resuscitatio megkezdése (BLS) és folytatása, eszközös újraélesztés kiterjesztett folytatása az elérhető eljárások és tapasztalat mértékéig
- Akut oxigénterápia (mobil oxigén elérhetősége esetén)

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Hajlamosító tényezők felismerése
2.1.2. AP és oldalirányú mellkasröntgen indikálása
2.1.3. Pulzoxymetria

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Légúti csúcsáramlás mérés elvégzése (6 éves kor felett)
2.2.2. AP és oldalirányú mellkasröntgen értékelése
2.2.3. Diagnosztikus gyorstesztek/POCT
2.2.4. Távmonitoring pulzoxymetria

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Az alsó és felső légúti megbetegedések elkülönítése
3.1.2. Alsó légúti fertőzések általános állapot romlással nem járó esetei:
- tracheitis,
- bronchitis,
- légzési nehezítettséget nem okozó pneumonia, pleuritis.

3.1.3. Recidiváló alsó légúti infekciók kivizsgálásának elindítása
3.1.4. Inhalációs gyógyszeradagolás betanítása
3.1.5. Kontrollált, 1-es terápiás lépcsővel egyensúlyban lévő asthma bronchiale 5 éves alatt
3.1.6. Az enyhe, vagy kezelésre reagáló középsúlyos asztma exacerbáció

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Dohányzás dependencia szűrése, minimálintervenció
3.2.2. Asztma 1-2-es terápiás lépcső alkalmazása a szakellátásba jutásig
3.2.3. Asztmakontroll követése csúcsáramlásmérővel rendelkező betegnél, akut exacerbáció észlelése, elsődleges ellátása
3.2.4. Asztma kontroll rendelői csúcsáramlásmérővel és/vagy spirometriával

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Krónikus köhögés differenciál-diagnosztikája
- Alsó légúti fejlődési rendellenességek
- Recidiváló bronchitis
- Recidiváló croup syndroma

- Asthma bronchiale
- Tuberculosis
- Krónikus progresszív tüdőbetegségek: cisztás fibrózis, ciliaris dyskinesia, Alfa-1 antitripsin hiány
- Immunhiányos betegek légúti fertőzései
- Autoimmun betegségek légzőszervi manifesztációi
- Diffúz parenchymás tüdőbetegségek

XIX. GYERMEK SEBÉSZET, TRAUMATOLÓGIA

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Akut has
- Akut scrotum
- Koponyatrauma
- Tompa hasi sérülés
- Súlyos vérzések
- Ficam, törés
- Nyílt sérülések
- Polytrauma
- Osteomyelitis acuta
- I-II. fokú felületes égés, fagyás, maródás 1% alatt, ha arc, nyak, szemkörnyéke, valamint nemiszervek, ízületek feletti területek, illetve társuló légúti, tápcsatornai érintettség gyanúja
- I-II. fokú felületes és/vagy 1% feletti égés, fagyás, maródás

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Koponya sérülés esetén tájékozódó neurológiai vizsgálat
2.1.2. Gyermeksebészeti konzíliumok szükségességének felismerése

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Speciális diagnosztikai tesztek a sérülés jellegének és a funkció aktuális állapotának megítélésére

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Felszíni sérülések
3.1.2. Ízületi húzódás, rándulás
3.1.3. I-II. fokú felületes égés 1% alatt (kivéve arc, nyak, szemkörnyéke, valamint nemiszervek, ízületek feletti területek
3.1.4. Tisztázott hátterű krónikus sebek ellátása
3.1.5. Felületes seb toalettje
3.1.6. Enyhe szülési sérülések felismerése és követése
3.1.7. Tetanusz profilaxis
3.1.8. Veszettség profilaxis
3.1.9. Pszichés és szomatikus preoperatív felkészítés
3.1.10. Egyszerű, kisebb 2 cm alatti rész, vagy teljes bőrmélységű, semleges helyen lévő sebek ellátása
3.1.11. Antiszeptikus fedőkötés felhelyezése a seb végleges ellátásáig
3.1.12. Végtagsérülés esetén átmeneti rögzítés (karfelkötés, oxystabil) felhelyezése sérült végtagra
3.1.13. Baleset-megelőzésre irányuló tanácsadás
3.1.14. Traumát követő rehabilitáció indikálása (3 éves korig)

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Szeméremajkak összenövésének oldása
3.2.2. Habituális ficamok visszahelyezése
3.2.3. Egyszerű, kisebb 2 cm alatti rész-, vagy teljes bőrmélységű, semleges helyen lévő sebek varrata, ragasztása

3.2.4. Varratok eltávolítása a seb gyógyulása után, vagy az ellátó javaslata szerint

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Pylorus stenosis
- Hernia inguinalis, hydrocele
- Retentio testis, testis retractilis
- Phimosis
- Sebészeti, traumatológiai szakellátást követő rendelői/otthoni kezelések és utógondozás
- Thromboprophylaxis
- Beavatkozások korai és késői szövődményei
- Posztoperatív rehabilitáció
- A sebészeti beavatkozások korai és késői szövődményei
- Fizikoterápiás kezelések
- II. fokú égés, fagyás, maródás 5% feletti területet érintően, valamint arc, nyak, szem környéke, valamint nemi szervek, ízületek feletti területen III. fokú égés, fagyás, maródás

XX. GYERMEK SZEMÉSZET

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Maró anyagok mechanikus eltávolítása, a kötőhártyazsák kimosása
- Szem és függelékeinek sérülései
- Perforáló szemsérülés és rögzült idegentestek
- Akut látásromlás, látásvesztés

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Örökletes, veleszületett szemészeti betegségek dokumentálása (pl. pupilladifferencia, coloboma, színtévesztés) célzott vizsgálatok indikálása

2.1.2. Tájékozódó szemészeti vizsgálat, az életkori sajátosságoknak megfelelően:

- szűrővizsgálatok meghatározott életkorokban,
- fejlődési rendellenességek gyanújának felvetése,
- strabizmus gyanújának felvetése,
- fénytörési hibák gyanújának felvetése,
- színlátás tájékozódó vizsgálata,
- szemmozgások és pupillareakciók vizsgálata.

2.1.3. Belgyógyászati betegségek szemészeti szövődményei irányában történő szűrésének indikálása

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Vörös visszfény vizsgálata

2.2.2. Tájékozódó szemfenék-vizsgálat

2.2.3. Jogosítvány elbírálásához színlátás és látásélesség vizsgálata

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Szövődménymentes conjuctivitis kezelése

3.1.2. Conjuctivitis allergica kezelése

3.1.3. Szövődménymentes hordeolum kezelése

3.1.4. Lokális kezelés, cseppentés, kenőcs behelyezése a kötőhártyazsákba, a kötőhártyazsák kimosása

3.1.5. Felületes idegentest eltávolítása a kötőhártyáról

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Vörös szem differenciálása
- Súlyos, elhúzódó conjuctivitis
- Krónikus, terápiarezisztens hordeolum kezelése, chalazion
- Fénytörési hibák
- Strabizmus
- Ambliopia
- Szemmozgás zavarai
- Ptosis
- Cataracta
- Glaucoma
- Retinopathia, retinaleválás
- Orbitális cellulitis
- Szisztémás betegségekhez társuló gyulladásos szembetegségek

- A szemgolyó és védőszerveinek sérülése
- Cornea abrasio, -irritáció
- Szemgolyó és védőszerveinek benignus és malignus daganatai

XXI. ÚJSZÜLÖTT ÉS CSECSEMŐ ELLÁTÁS

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- Újszülöttkori vérzékenység (bőr, belszervi, testüregből ürülő)
- Akut, súlyos táplálási probléma
- Akut hasi kórképek
- Diurézis és/vagy passzázs probléma
- Lázas állapotok
- Görcs vagy görcsszerű állapotok
- Tudatzavar

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. Újszülött hazaadás utáni, tervezett otthonszülés esetén a 4. napon történő vizsgálata, különös tekintettel a vitális paraméterekre, fejlődési rendellenességekre, veleszületett genetikai betegségek, anyagcserezavarok jeleire, szülési sérülések felismerésére

2.1.2. Az egészséges fejlődést kórosan befolyásoló tényezők felismerése újszülött és csecsemőkorban

2.1.3. Kivizsgálást és/vagy beavatkozást igénylő állapotok felismerése, különös tekintettel a korai hazaadásra (légzészavar, keringési elégtelenség felismerése, cianózis, szívzörej, ritmus zavar, elhúzódó icterus, ismétlődő hányás, idegrendszeri tünetek, izomtónus eloszlási zavar, vérzékenység, táplálási nehezítettség, láz, mekónium ürítési zavar, gasztrointesztinális rendszer veleszületett elzáródásai, akut has)

2.1.4. Mintavétel anyagcsere-betegségek ismételt szűrésére szükség esetén

2.1.5. Újszülött tájékozódó fejlődésneurológiai vizsgálata (elemi mozgásminták, újszülöttkori reflexek)

2.1.6. A csecsemők szomatikus és pszichmotoros fejlődésének rendszeres ellenőrzése tanácsadás keretében 6 hónapos korig havonta, majd egy éves korig 2-3 havonta, fokozott gondozást igénylők esetében pedig szükség szerint

2.1.7. Élettani vérszegénység követése és differenciál diagnosztikája

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. Szérum bilirubinszint mérése transcutan bilirubinometerrel

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. A köldök elváltozásainak kezelése

3.1.2. D-, és K-vitamin profilaxis

3.1.3. Hepatitis-B profilaxis ismeretlen HBsAg státusz, vagy hepatitisz-B hordozó anya esetén

3.1.4. Felületes lokális bőrbetegségek kezelése

3.1.5. Szövődménymentes szülési sérülések nyomon követése

3.1.6. Nem tervezett otthoni szülés esetén az újszülött állapotának felmérése és stabilizálása a sürgősségi szállítást megelőzően

3.1.7. Anyai megbetegedés, gyógyszerszedés esetén tanácsadás az újszülött ellátására vonatkozóan, beleértve a szoptatást

3.1.8. Koraszülöttek fokozott gondozása

3.1.9. Életkorhoz kötött és ajánlott védőoltások fontosságának ismertetése, javaslata, vakcináció, vakcináció műtéti időpontokhoz igazítása

3.1.10. Izomtónus eltérés, megkésett mozgásfejlődés esetén gyógytornára, szükség esetén gyermekideggyógyászati szakvizsgálatra irányítás (3 éves korig)
3.1.11. Részképességek vontatott vagy kiegyensúlyozatlan fejlődése esetén korai fejlesztésbe irányítás
3.1.12. Congenitalis vitiumok és újszülöttkori ritmuszavarok gondozása
3.1.13. Elhúzódó icterus kivizsgálása

3.2. Elvégezhető tevékenységek

3.2.1. Légzésfigyelő készülék használatára irányuló edukáció
3.2.2. Diszkrét izomtónus eloszlási zavarok neurohabilitációja Katona-módszer szerint

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

- Születési sérülések ellátása
- Újszülöttkori apnoe
- Diszkrét izomtónus eloszlási zavarok neurohabilitációja
- Congenitalis vitiumok és újszülöttkori ritmuszavarok gondozása
- Elhúzódó icterus kivizsgálása
- Veleszületett és újszülöttkori fertőzések utókezelése
- Akut újszülött és csecsemőkori sebészeti kórképek, műtét előtti és műtét utáni állapotok
- Koraszülött és betegen született érett újszülött gondozásában való részvétel
- Veleszületett anyagcserezavarok és endokrin betegségek gondozása
- Egyéb krónikus betegségek és fejlődési rendellenességek gondozása
- BCG oltás megszervezése

XXII. SERDÜLŐKORI SPECIÁLIS JELLEMZŐK

1. SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

–

2. DIAGNOSZTIKUS TEVÉKENYSÉGEK, ELJÁRÁSOK

2.1. Alaptevékenységek

2.1.1. A családi és környezeti tényezők felmérése, értékelése, követése
2.1.2. A serdülőkorban kezdődő emocionális és magatartás zavarok felismerése
2.1.3. Táplálkozás magatartás zavarainak korai felismerése
2.1.4. Metabolikus szindróma felismerése
2.1.5. Polycystas ovarium syndroma kivizsgálásának indikálása
2.1.6. Strúma kivizsgálásának indikálása
2.1.7. Here-, emlőtumorok gyanújának felvetése

2.2. Elvégezhető tevékenységek

2.2.1. EKG vizsgálat
2.2.2. ABPM vizsgálat
2.2.3. Kardiovaszkuláris rizikó felmérése
2.2.4. OSAS szűrés
2.2.5. Depresszió kérdőív alkalmazása

3. ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

3.1. Alaptevékenységek

3.1.1. Életmód tanácsadás
3.1.2. Káros szenvedélyek prevenciója
3.1.3. Sürgősségi fogamzásgátlás megkezdése, ezt követően a beteg szakellátásra irányítása
3.1.4. A serdülőkori elhízás gondozása
3.1.5. Vashiányos anémia felismerése, kezelése
3.1.6. Strúma 1. stádium követése
3.1.7. Dysmenorrhoea
3.1.8. Pszichoszomatikus panaszok felismerése
3.1.9. Ajánlott védőoltások
3.1.10. Szindrómakutatás

4. BETEGÚT KOORDINÁCIÓ HÁZI GYERMEKORVOS IRÁNYÍTÁSÁVAL, SZAKELLÁTÁS BEVONÁSÁVAL

Jellemzően pubertáskori állapotok, kórállapotok, betegségek:

- bőrgyógyászati betegségek,
- esszenciális hipertónia,
- metabolikus szindróma,
- gasztroenterológiai kórképek (ulcus, GOR) terápia rezisztens GERD,
- komplikált, vagy recidiváló húgyúti infekció,
- pszichiátriai kórképek (anorexia nervosa, bulimia nervosa, deviáns magatartás, depresszió, szorongás, szenvedélybetegségek, suicidium),
- fizikai és szexuális erőszak, bántalmazás,
- mozgásszervi betegségek (scoliosis, osteochondrosis),
- endokrin kórképek (strúma 2. stádiumtól, menstruációs ciklus zavarai),
- negatív családtervezés, fogamzásgátlás, serdülőkori várandósság,
- szexuális úton terjedő betegségek szövődménye.